

Prof. dr. sc. Duško Lozina¹
redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu
Katarina Jurčević, bacc.admin.publ.²

HRVATSKA LOKALNA SAMOUPRAVA NA PRIMJERU GRADA SPLITA

UDK: 352(497.583 Split)
DOI: 10.31141/zrpf.2020.57.138.929
Pregledni znanstveni rad
Primljeno: 1. kolovoza 2020.

U ovom radu analizirana je lokalna samouprava u Republici Hrvatskoj. Na primjeru grada Splita, uz povijesni prikaz i obilježja prikazani su i najvažniji pojmovi iz tog područja, Gradsko vijeće, gradonačelnik, upravni odjeli i službe, kotari i mjesni odbori i gradske tvrtke i ustanove. Dobili smo uvid u to kako je ustrojena i kako funkcionira vlast te smo analizirali nadležnosti, sastav, akte i ostale specifičnosti spomenutih tijela iz Gradske uprave. Također, dan je uvid u najvažnije akte samostalnog i razvijenog grada, Statut Grada Splita i Proračun Grada Splita. Poseban je naglasak stavljen na službenike i namještenike zaposlene u Gradskoj upravi. Javnost rada i neposredno sudjelovanje građana u odlučivanju posljednja je tema kojom je zaokružen ovaj rad.

Ključne riječi: *lokalna samouprava, Grad Split, tijela lokalne samouprave, akti lokalne samouprave, službenici i namještenici*

1. UVOD

Dioba vlasti jedna je od osnovnih značajki svake suvremene države. Samoupravne organizacije formirane su s ciljem učinkovitijeg zadovoljavanja javnih i osobnih potreba.³ Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 1992. godine započinje uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Njime se uređuju djelokrug, ustrojstvo, način rada tijela, nadzor nad aktima i radom, i druga pitanja. Republika Hrvatska broji 555 jedinica lokalne samouprave među kojima je čak 127 gradova. Jedan od tih gradova je Split, drugi po veličini grad u Republici Hrvatskoj i središte Dalmacije. Iz tog razloga, osim cjelovitog prikaza povijesnog razvoja države i općenitih značajki lokalne samouprave, naglasak će biti na Gradu Splitu. Upoznavanjem povijesti, obilježja, značajki i samog Statuta Grada Splita krenut ćemo prema detaljnijem upoznavanju lokalne samouprave.

---

¹ Prof. dr. sc. Duško Lozina, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, e-mail: dusko.lozina@pravst.hr

² Katarina Jurčević, bacc.admin.publ., e-mail: kjurcevic@studentpravst.hr

³ Čulo, Ivan: *Funkcioniranje lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj*, Geno, Požega, 2011. str. 27.

Svako tijelo samouprave u Gradu Splitu razradili smo prvo općenito, spominjući nadležnost i sastav, zatim akte i sve druge podatke koji su specifični za to tijelo i taj dio uprave. Svi zaposlenici tj. službenici i namještenici prvo će biti spomenuti u općem kontekstu, a zatim smo detaljnije prikazali neke kvalitativne i kvantitativne podatke o zaposlenicima Grada Splita. Preko Zakona o proračunu i podacima iz aktualnog Proračuna Grada Splita za 2020. godinu dotaknut ćemo se financijske situacije. Na kraju rada posebnu pozornost pridat ćemo važnoj težnji da sav posao koji se obavlja na toj razini bude javan, dakle, otvoren i transparentan i da se građani uključe što više u taj proces.

2. POVIJESNI RAZVOJ LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nije moguće s preciznošću odrediti točan početak razvijanja lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, ali činjenica je da se ona razvijala u određenim oblicima od najranijeg doseljenja Hrvata na ove prostore.⁴ U zapisima koji opisuju krunjenje kralja Tomislava spominju se bitni pojmovi na kojima se danas temelji lokalna samouprava: župani, načelnici gradova, upravitelji (kastelani) župnih i kraljevskih gradova, banovi i knezovi različitih banovina i oblasti.⁵

Razvoj lokalne samouprave u samostalnoj Republici Hrvatskoj možemo podijeliti na tri temeljne faze i tu periodizaciju osobito naglašava prof. Koprić.

Prva faza obuhvaća razdoblje od 1990. do 1993. godine kada je lokalna samouprava zadržala institucionalni oblik naslijeđen iz socijalističkog perioda. Zadržane su jedinice istog naziva kao i teritorijalne organizacije te njihovi predstavnički i izvršni organi. Predstavnička tijela bila su skupštine općina. Za njihov sastav biralo se izvršna vijeća na čijem je vrhu bio predsjednik izvršnog vijeća.⁶ Skupštine su bile trodijelna tijela sastavljena od vijeća: udruženog rada, društveno-političkih i mjesnih zajednica.

Druga faza započinje 1993. i traje do 2001. godine i njezin temeljni naglasak stavljen je na proces decentralizacije. Promjene su nastale nakon donošenja novog zakona. Regulirana je i uvedena nova teritorijalna podjela, kao i izbori za članove predstavničkih tijela u novoformiranim jedinicama. Utemeljena su dva autonomna kotara: Knin i Glina, sastavljena značajnim udjelom od srpskog stanovništva. Ipak, novi kotari nikada nisu otpočeli s radom. Ukinute su mjesne zajednice kao jedinice samouprave i imovina građana postala je dijelom vlasništva općina i gradova. Zakon o lokalnoj samoupravi i upravi iz studenoga 1999. razdvojio je pozicije župana i županijskog predstojnika. Županijski predstojnik kao funkcija nedugo nakon toga je zaboravljena i nikada nije ušla u primjenu.

⁴ Lozina, Duško: *Lokalna samouprava poredbeno i hrvatsko iskustvo*, Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, 2004., str. 39.

⁵ Klaić, Vjekoslav: *Povijest Hrvata*, knj. 1, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1998., str. 105.

⁶ Koprić, Ivan, Đulabić, Vedran, *Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive*, Zagreb, Institut za javnu upravu, 2013., str. 1.

Treća faza obuhvaća razdoblje od 2001. do 2010. godine. Ustav Republike Hrvatske posvetio je problematici mjesne, lokalne i područne (regionalne) samouprave članke od 132. do 137. Promjena političke vlasti s početka 2000. godine rezultirala je i donošenjem novog Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Njime su uređene jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela pa i nadzor nad aktima.⁷ Zbog kritika i općeg gubitka političkog legitimiteta lokalne samouprave i utjecaja inozemnih donatora od svibnja 2009. ukinuta su poglavarstva. Zakon o neposrednom izboru načelnika, gradonačelnika i župana donesen je 2007. godine, a svoju implementaciju ima od 2009. godine. Građani sada neposredno biraju općinske načelnike, gradonačelnike i župane.

3. KARAKTERISTIKE LOKALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ustavom Republike Hrvatske državna je vlast ustrojena po načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu. Ustavnim člankom 128. građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. To pravo građani ostvaruju preko lokalnih, odnosno područnih (regionalnih) predstavničkih tijela koja su sastavljena od članova izabranih na slobodnim tajnim izborima na temelju neposrednog, jednakog i općega biračkog prava.

Jedinice lokalne samouprave jesu općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. Njihovo područje djelovanja određuje se na način propisan zakonom. Glavni grad Zagreb ima položaj županije.⁸

Općine i gradovi pravne su osobe koje imaju svoj statut, te grb i zastavu.⁹ Statutom se uređuje njihov: samoupravni djelokrug, obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, provođenje referendumata u pitanjima iz djelokruga, mjesna samouprava, rad javnih službi, oblici suradnje jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza.

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to:

- 428 općina,
- 127 gradova te
- 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija.¹⁰

---

⁷ Lozina, Duško: *Lokalna samouprava poredbeno i hrvatsko iskustvo*, Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, 2004., str. 121.

⁸ Ustav Republike Hrvatske, Narodne Novine, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

⁹ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19.

¹⁰ <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>, dana 3. VIII. 2020. godine.

4. GRAD SPLIT

Split je drugi najveći grad u Republici Hrvatskoj, gospodarsko i kulturno središte Dalmacije i najveći grad tog područja. Sastoji se od 8 gradskih naselja te obuhvaća površinu od ukupno 79 km². Prema zadnjem popisu stanovništva provedenom 2011. godine, Split je imao 178.192 stanovnika. Naziv grada nalazi podrijetlo u grčkoj riječi *aspalathos* (ασπάλαθος), naziv za biljku brnistru, specifičnu za to podneblje.¹¹

4.1. Povijesni razvoj

Naselje Aspálathos osnovano je između 3. i 4. stoljeća prije Krista u blizini Salone. Prvi naseljeni narod bili su Iliri što je moguće zaključiti prema pronađenim kamenim sjekirama iz tog razdoblja.¹² Razvijajući se stoljećima, malo naselje pokraj Salone dobiva na važnosti te postaje kolonija i glavni grad provincije Dalmacije. Car Dioklecijan za vrijeme vladavine 295. godine daje naredbu za izgradnju palače. Ona biva dovršena 305. godine pa se to uzima kao začetak grada Splita. Tada prerasta u naselje pod nazivom Spalatum i dobiva vlastita obilježja grada. Iako je još starogrčki povjesničar Tukidid pisao da su grad ljudi, a ne njegove zidine, to u slučaju Splita nije baš primjenjivo.¹³ Promjenjiva politička autonomija grada obilježila je kasnija razdoblja.

Dva Splitska sabora održana su u 10. stoljeću u prisustvu hrvatskog vladara. Njihova važnost leži u promjenama vezanima za kasniji razvoj školstva i grada. Bizantsku vlast u 11. stoljeću u gradu nastavljaju različiti vladari te ga pretvaraju u 15. stoljeću u samostalnu komunu s vlastitim Vijećem i Statutom nastalim 1312. godine. Godine 1420. dolazi do promjena pa Mletačka Republika preuzima vlast u gradu i održava je sve do 1797. godine. Autonomija grada u tom se razdoblju značajno smanjila. Razvijaju se kultura, književnost i Split postaje jednom od važnih trgovačkih luka prema unutrašnjosti. Na Bečkom kongresu vlast se dodijelila Austrijskom Carstvu, a nedugo nakon toga grad preuzimaju narodnjaci. Dujam Rendić-Miočević postaje prvim narodnjačkim gradonačelnikom i započinje izgradnju Hrvatskog narodnog kazališta. Split nakon Prvog svjetskog rata pada pod vlast Jugoslavije te se razvija i gradi željeznička pruga prema Zagrebu. Zbog pripojenja nekih gradova Italiji, brojni Hrvati sele se u Split. U tom razdoblju nastaje velik otpor zbog srpske hegemonije i nacionalnog buđenja. Nakon sloma Kraljevine Jugoslavije u Travanjskom ratu, Split je okupirala Italija koja nasilno provodi talijanizaciju. Grad je pokazao velik otpor 25. rujna 1941. godine i organizirane su prve proturežimske demonstracije u Europi.

Drugi svjetski rat doveo je do velikih oštećenja dijelova grada i luke zbog brojnih bombardiranja. Velik doprinos Split je dao od 1941. do 1945. godine u

---

¹¹ <https://hr.wikipedia.org/wiki/Split#Ime>, dana 5. VIII. 2020. godine.

¹² Sardelić, Mirko, *Kratka povijest Splita*, Ex Libris, Split – Zagreb, MMV, str. 7.

¹³ Kečkemet, Duško, *Prošlost Splita*, Marjan tisak, Split 2002., str. 13.

Narodnooslobodilačkoj borbi i oslobođenju zemlje od fašizma. U tom razdoblju dva puta je oslobođan. Nakon 1945. godine grad je doživio gospodarski procvat zauzevši cijeli poluotok i broj stanovništva u kratkom se roku utrostručio. Izgrađene su brojne kulturne, školske, zdravstvene ustanove i osnovano je Sveučilište u Splitu 1974. godine koje je po snazi drugo u Hrvatskoj. Temeljni doprinos ideji Gradske zajednice dao je prof. dr. Onesin Cvitan, voditelj projekta Samoupravno-teritorijalna transformacija Općine Split.¹⁴ Grad se transformirao u Gradsku zajednicu općina. Od 1993. godine one su sastavni dio Splitsko-dalmatinske županije kojoj je sjedište u gradu Splitu. Stvaraju se također i nove općine te se umanjuje teritorij grada.¹⁵

Domovinski rat posljednji je rat koji je grad proživio i koji je ostavio utjecaja na grad. Pomorska, prometna i energetska blokada samo su dio nedaća iz tog razdoblja. Jugoslavenska ratna mornarica je 15. studenoga 1991. s mora napala grad. Iste godine osnovane su: 4. gardijska brigada Hrvatske vojske zvana Pauci, 114. brigada, 6. Domovinska pukovnija i 72. bojna Vojne policije. Zbog rata i tranzicije značajno zaostaje i pada razvoj brodarstva, brodogradnje i građevinarstva. Ipak, dolazi do razvoja novih tehnologija i turizma, koji je i danas jedna od najvažnijih grana.

4.2. Obilježja grada

Zastava koja predstavlja grad Split pravokutnog je oblika i plave boje. Prikazani su stilizirani simboli – zvonik katedrale sv. Dujma na povijesnoj gradskoj jezgri i u bijeloj boji natpis imena grada – SPLIT.

Grb grada također je pravokutnog oblika i predstavlja pročelje Dioklecijanove palače i zvonika splitske katedrale. U lijevom kutu nalazi se povijesni hrvatski grb u obliku štita, a u desnom gornjem je štit u kojem je smješten lik zaštitnika grada – sv. Dujma. Grb je uokviren gotičkim kvadratima.¹⁶

Himna Splita, pod nazivom *Merjane, Merjane*, poznata je danas pod malo drugačijim nazivom *Marjane, Marjane*. Originalna verzija nastala je 30-tih godina 20. stoljeća, a zapisao ju je prvi put Ivo Tijardović, dok je autor glazbe Jakov Gotovac.

4.3. Urbana aglomeracija

Šire područje grada Splita ima oko 400.000 stanovnika. Krajnje točke aglomeracije jesu: mjesto Marina zapadno od Trogira i mjesto Pisak iza grada Omiša. Prema Statutu, grad Split obuhvaća područje naselja: Split, Kamen, Stobreč, Slatine, Donje Sitno, Gornje Sitno, Srinjine i Žrnovnica, te pripadajući akvatorij.

---

¹⁴ Pogledati više Cvitan, Onesin: *Samoupravno-teritorijalna transformacija Općine Split*, Studije i izvještaji u razdoblju od 1982-1985., Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet u Splitu, Split, Cvitan, Onesin: *Upravljanje gradom u razvoju*, Književni krug, Split, 1988.

¹⁵ <https://www.split.hr/o-splitu/povijest-grada>, dana 5. VIII. 2020. godine.

¹⁶ <https://www.split.hr/o-splitu/zastava-grb-i-himna>, dana 5. VIII. 2020. godine.

Ipak kao pravne jedinice ta susjedna naselja Splita vode se kao zasebna cjelina, iako čine jednu funkcionalnu cjelinu odnosno urbanu aglomeraciju.¹⁷

Odluku o ustrojavanju Urbane aglomeracije Split donio je ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 30. studenoga 2015. godine. Jedinice lokalne samouprave od kojih se sastoji jesu: Grad Split, Grad Kaštela, Grad Omiš, Grad Sinj, Grad Solin, Grad Trogir, Općina Dicmo, Općina Dugi Rat, Općina Dugopolje, Općina Klis, Općina Lećevica, Općina Muć i Općina Podstrana.¹⁸

Postupak definiranja obuhvata Urbane aglomeracije započeo je 2015. godine te je rezultirao izradom Studije prostorno-programskih dimenzija održivog urbanog razvoja Grada Splita. Ideja održivog razvoja jedna je od mantri suvremenih istraživanja, posebice urbane sociologije, te prostornog planiranja. Kriterij kojim su se vodili prilikom uključivanja jedinica lokalne samouprave u sastav jest da udio dnevnih migracija u grad Split treba biti veći od 30 posto. Konačni prijedlog sastava Urbane aglomeracije Splita donijelo je Gradsko vijeće Grada Splita 3. listopada 2015. godine, te je isti upućen nadležnim ministarstvima za procjenu nakon čega je donesena Odluka o ustrojavanju Urbane aglomeracije Splita 30. studenog 2015. godine.¹⁹

Bitno je istaknuti dva vijeća koja sudjeluju i odlučuju o pitanjima iz područja aglomeracije, a to su: Koordinacijsko i Partnersko vijeće. Koordinacijsko vijeće sastoji se od gradonačelnika i načelnika (i njihovih zamjenika) svih gradova i općina koje ulaze u obuhvat Urbane aglomeracije Splita. Ono je stalno savjetodavno tijelo s brojnim svrhama kao što su: koordinacija procesa izrade Strategije razvoja, utvrđivanja prioriteta razvoja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj, praćenje provedbe Strategije i nadopunjavanje rada Partnerskog vijeća.²⁰ Partnersko vijeće radi na prepoznavanju zajedničkih razvojnih prioriteta dionika, prepoznavanju i predlaganju strateških projekata, praćenju njihovih učinaka na razvoj, te sudjeluje u donošenju Strategije razvoja Splita. Članovi Partnerskog vijeća imenuju se za razdoblje trajanja Strategije i sastaju se najmanje tri puta u razdoblju izrade, te najmanje dvaput godišnje u razdoblju praćenja provedbe Strategije. Glavna vodilja u radu je načelo partnerstva i suradnje. Sukladno tome obvezna je suradnja i uključivanje svih: predstavnika jedinica lokalnih samouprava, predstavnika županija, regionalnih koordinatora, predstavnika javnih tijela, visokoškolskih ustanova, pružatelja obrazovnih usluga i usluga osposobljavanja, istraživačkih

---

¹⁷ <https://hr.wikipedia.org/wiki/Split>, dana 6. VIII. 2020. godine.

¹⁸ Više o značaju mjesne samouprave pisali su autori: Klarić, Mirko, *Nova uloga mjesne samouprave*, HAZU, Zagreb, Znanstveno vijeće za državu, upravu, pravosuđe i vladavinu prava, 2010. str. 278.-306., zatim Hlepas, Nikolas-Kamaos, Kersting, Norbert, Kuhmann, Sabine, Swianiewicz, Pavel, Teles, Filipe, *Sub-Municipal Governance in Europe: Decentralization Beyond the Municipal Tier*, Palgrave Macmillan, 2018., posebno uvod knjige o Submunicipalnom upravljanju str. 1.-24.

¹⁹ <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/obuhvat-uas>, dana 6. VIII. 2020. godine.

²⁰ <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/koordinacijsko-vijece>, dana 6. VIII. 2020. godine.

centara, gospodarskih i socijalnih partnera, predstavnika gospodarskih i obrtničkih komora i poslovnih udruženja.²¹

5. STATUT GRADA SPLITA

Statut Grada Splita temeljni je akt kojim se reguliraju sva važnija pitanja vezana za grad, upravu i općenitu organizaciju života. Prvi gradski statut nastao je 1240. godine pod naslovom *Capitularium*. Sastojao se od popisanih dobrih gradskih običaja i drugih pravnih normi. Kao srednjovjekovni kodificirani sustav javnog i privatnog prava donesen je 1312. godine po drugi put. Sastavio ga je gradski potestat Perceval Ivanov iz Ferma po nalogu splitskog Velikog vijeća. Donesen je u šest knjiga. U prvoj se knjizi govori o presvetim crkvama i o svemu što je bogoštovlje: o crkvenim redovima, štovanju svetaca i o posvećenim mjestima. Druga knjiga govori o izboru načelnika grada Splita, njegovoj službi, svim službenicima, njihovim plaćama, svemu što se tiče njihove službe i što se na nju odnosi. U trećoj knjizi reguliraju se građanskopravna pitanja, građanski sudski postupak i sve što se odnosi na građanske sporove. Četvrta knjiga piše o zločinima i kaznenim predmetima, pa i o dužnosti da se poštuju pravila kaznenog sudskog postupka. Peta knjiga govori o putovima, zdencima, mostovima, gradnji zgrada i nadzornicima u građenju. Također se spominje čuvanje žita i opskrbe solju splitske komune. U šestoj knjizi su sva ona posebna pitanja koja nisu našla svoje mjesto ni u jednoj navedenoj temi.²² Potrebno je naglasiti da su komunalna društva u Dalmaciji toga doba bila strukturirana kao endogamne zajednice, koje su ljubomorno čuvale svoju autonomiju.

Pročišćeni tekst Statuta Grada Splita objavljen je u Službenom glasniku grada Splita, br. 33a, 27. prosinca 2008. Sadržaj mu je malo drugačiji, ali svrha da organizira život grada i ustrojstvo gradske vlasti ostala je ista. Sastoji se od dijelova: Opće odredbe, Djelokrug rada, Neposredno sudjelovanje građana u odlučivanju i pravo inicijative, Gradsko vijeće i njegova tijela, Izvršna tijela, Akti grada, Javnost rada i odgovornost, Upravna tijela grada, Ustrojstvo i rad javnih gradskih službi, Mjesna samouprava, Tijela jedinice mjesne samouprave – izbor i ovlasti, Program i financiranje jedinica mjesne samouprave, Imovina i financiranje grada, Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina i Promjena statuta. Sve navedene teme važan su dio regulacije lokalne samouprave Splita i zbog toga je Statut od velikog značaja. Postoji posebna procedura kako bi došlo do promjene sadržaja Statuta, pa tako članak 121. kaže da prijedlog za promjenu Statuta može podnijeti Gradsko poglavarstvo ili najmanje jedna trećina vijećnika, a prijedlog mora biti pismeno obrazložen i podnesen predsjedniku Vijeća. Prema članku 122. Gradsko vijeće zatim odlučuje hoće li pristupiti promjenama Statuta, a u slučaju pristupanja odluka se dostavlja Odboru za statut i poslovnik radi izrade i utvrđivanja prijedloga Statuta.²³

---

²¹ <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/partnersko-vijece>, dana 6. VIII. 2020. godine.

²² Frangeš, Ivo, *et al.*, *Statut Grada Splita*, Književni krug, Split, 1998., str. 337-339.

²³ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

6. LOKALNA SAMOUPRAVA GRADA SPLITA

Prethodno spomenuti Statut Grada Splita kaže člankom 17. da je grad samostalan u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom i zakonom. Dok sljedećim člankom nabraja poslove koje obavlja lokalna samouprava grada. To su poslovi lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslovi koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju i provedbu dokumenata prostornog uređenja. Osobitu brigu Grad vodi o zaštiti i korištenju mora, te o uređenju i korištenju Park-šume Marjan i povijesne jezgre grada.²⁴

6.1. Predstavničko tijelo

Predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave grada Splita jest Gradsko vijeće. Ono donosi akte u okviru prava i dužnosti i obavlja poslove u skladu s Ustavom, zakonom i Statutom.

6.2. Nadležnosti i sastav Gradskog vijeća

Nadležnosti Gradskog vijeća utvrđene su u skladu sa zakonom, Statutom Grada Splita i Poslovníkom o radu Gradskog vijeća Grada Splita.

Tako proizlazi iz članka 36. Poslovníka o radu Gradskog vijeća Grada Splita da Gradsko vijeće:

- donosi Statut Grada,
- donosi Poslovník o radu Gradskog vijeća,
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada,
- donosi godišnje i polugodišnje izvješće o izvršenju proračuna,
- donosi odluku o privremenom financiranju,
- donosi odluke o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Grada,
- donosi odluku o stjecanju i otuđenju nekretnina Grada čija ukupna vrijednost prelazi 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina, odnosno čija je pojedinačna vrijednost veća od 1.000.000 kuna,

---

²⁴ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

- donosi odluku o promjeni granice Grada,
- donosi odluku o prijenosu i preuzimanju osnivačkih prava u skladu sa posebnim zakonom,
- donosi odluku o stjecanju i prijenosu (kupnji i prodaji) dionica, odnosno udjela Grada Splita u trgovačkim društvima kojih je Grad Split osnivač,
- donosi odluku o davanju suglasnosti za zaduženje i davanju jamstva za ispunjenje obveza pravnim osobama u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu Grada Splita i ustanovama čiji je osnivač Grad Split iznad iznosa od 1.000.000 (jednog milijuna) kuna,
- donosi odluku o potpisivanju sporazuma o suradnji s drugim jedinicama lokalne samouprave u skladu s općim aktom i zakonom bira i razrješuje gradonačelnika i njegove zamjenike, te članove Gradskog poglavarstva, osim kada je Zakonom drugačije određeno,
- donosi odluku o raspisivanju referenduma u slučajevima određenim zakonom,
- donosi odluku o ustroju i djelokrugu upravnih odjela i službi,
- donosi odluku o pokroviteljstvu,
- donosi odluku o kriterijima, načinu i postupku za dodjelu javnih priznanja,
- osniva javne ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Grad,
- daje prethodne suglasnosti na statute ustanova, ako zakonom ili odlukom o osnivanju nije drukčije propisano,
- bira i razrješava predsjednika i potpredsjednike Gradskoga vijeća,
- osniva radna tijela, bira i razrješava predsjednike i članove radnih tijela Gradskoga vijeća,
- imenuje i razrješava i druge osobe određene zakonom, ovim Statutom i posebnim odlukama Gradskoga vijeća,
- može od gradonačelnika tražiti izvješće o pojedinim pitanjima iz njegova djelokruga,
- donosi odluke i druge opće akte koji su mu stavljeni u djelokrug zakonom i podzakonskim aktima.²⁵

U slučaju izvanrednih okolnosti, moguće je prenijeti poslove na Gradsko poglavarstvo, izuzev donošenja akata kao što su Statut Grada, proračun Grada i odluke o zaduživanju Grada.²⁶

Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave broji neparan broj članova koji se određuje ovisno o broju stanovnika. Gradsko vijeće Grada Splita ima 35 članova. Po razmišljanju ekspertnog tima Ministarstva pravosuđa i uprave, Grad Split trebao bi nakon budućih lokalnih izbora 2021. godine imati 25 vijećnika. Na

---

²⁵ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

²⁶ Ibid.

čelu vijeća su predsjednik i njegova dva potpredsjednika. Potpredsjednici pomažu u radu predsjedniku, zamjenjuju ga u slučaju odsutnosti ili spriječenosti i obavljaju i druge poslove koje im povjeri predsjednik.²⁷

Predsjednik Vijeća predstavlja i zastupa Vijeće, predsjedava i održava red na sjednicama, saziva sjednicu, inicira razmatranje i raspravu o pojedinim pitanjima iz djelokruga Vijeća, brine o radu Vijeća i radnih tijela, brine o suradnji s gradonačelnikom i drugim predstavničkim tijelima, provodi načelo javnosti rada, potpisuje akte i odluke donesene od strane Vijeća, brine o ostvarivanju prava vijećnika i o primjeni Poslovnika Vijeća.²⁸

Gradsko vijeće također ima i tajnika koji svoj posao obavlja profesionalno. Dužnosti su mu da:

- organizira obavljanje stručnih i tehničkih poslova za rad Gradskog vijeća,
- brine se o izvršavanju zadataka koji se odnose na rad lokalne samouprave,
- sudjeluje na sjednicama Gradskog vijeća u savjetodavnom svojstvu i upozorava predsjednika Vijeća i Vijeće o kršenju zakonitosti.²⁹

Gradsko vijeće, kada je potrebno, osniva stalne ili povremene odbore i druga radna tijela u svrhu pripreme odluka iz njegovog djelokruga. Sve potrebno za regulaciju rada radnih tijela utvrđuje se Poslovníkom Gradskog vijeća, odnosno posebnom odlukom o osnutku radnog tijela. Predsjednika, zamjenike predsjednika i dio članova radnih tijela bira Vijeće na prijedlog Odbora za izbor i imenovanja ili najmanje jedne trećine vijećnika. Ostali članovi mogu se birati iz reda stručnih i znanstvenih osoba.

Posljednji izbori za Gradsko vijeće održani su 21. svibnja 2017. godine. Nakon provedenih izbora, pojedine kandidacijske liste dobile su sljedeći broj mjesta u Gradskom vijeću:

1. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ, HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSLŠ, HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS dobile su 11 mjesta,
2. ŽELJKO KERUM – HRVATSKA GRAĐANSKA STRANKA – HGS, POPRAVI GRAD – NOVA GENERACIJA – PG – NG dobili su 8 mjesta,
3. PAMETNO – dobila je 7 mjesta,
4. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP, HRVATSKA NARODNA STRANKA – LIBERALNA DEMOKRATA – HNS dobile su 4 mjesta.³⁰

Trenutni sastav broji 8 žena i 27 muškaraca.

---

²⁷ Ibid.

²⁸ Poslovník Gradskoga vijeća Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18

²⁹ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

³⁰ [https://www.split.hr/Portals/0/konacni-rezultati-gradsko-vijece%20\(2\).pdf?ver=2019-09-03-142613-813](https://www.split.hr/Portals/0/konacni-rezultati-gradsko-vijece%20(2).pdf?ver=2019-09-03-142613-813), dana 12. VIII. 2020. godine.

6.2.1. Sjednice Gradskog vijeća

Sjednice vijeća sazivaju se najmanje jednom u tri mjeseca od strane predsjednika Vijeća. U slučaju postojanja obrazloženog zahtjeva jedne trećine članova predstavničkog tijela, predsjednik Vijeća dužan je sazvati sjednicu u roku od 15 dana od primitka zahtjeva ili će je sazvati gradonačelnik.

Sedam dana prije sjednice dostavlja se poziv za sjednicu članovima Vijeća, a u posebnom slučaju zbog hitnosti rok može bit i kraći. U pisanom ili elektroničkom obliku, uz poziv se dostavlja prijedlog dnevnog reda, kao i svi spisi koji se odnose na prijedlog dnevnog reda zajedno sa zapisnikom o radu s prethodne sjednice.

Sjednice započinju utvrđivanjem dnevnog reda koji predsjednik tijela stavlja na raspravu. U prijedlog dnevnog reda unose se svi predmeti koji su u roku i na način koji je predviđen Poslovníkom podneseni od ovlaštenih predlagatelja. Zatim o prijedlogu dnevnog reda glasuje se „za“ ili „protiv“, većinom glasova prisutnih članova Vijeća. Svaki član Vijeća ima pravo sudjelovanja u radu i odlučivanju. Gradonačelnik i njegovi zamjenici imaju pravo sudjelovanja u sjednicama. Povremeno, u slučaju potrebe uz suglasnost predsjednika, mogu sudjelovati stručne osobe.

Predsjednik vodi sjednicu i nitko ne može govoriti a da prethodno ne zatraži i dobije riječ. Na temelju redosljeda prijave daje se vijećnicima pravo govora i to samo o temi o kojoj se raspravlja. Vijećnik o jednoj temi u pravilu ima pravo govoriti jednom i to vremenski ograničeno na pet minuta. Govor predsjednika klubova vijećnika može trajati i do deset minuta. Iznimno su moguća i vremenski duža izlaganja. Opomena i oduzimanje riječi su mjere koje predsjednik Vijeća može izreći kod povrede reda.

Pravovaljano odlučivanje moguće je samo uz nazočnost većine vijećnika. Nazočnost se utvrđuje brojanjem ili prozivanjem na početku sjednice. Ocijeni li predsjednik da nema dovoljan broj vijećnika za odlučivanje ili kad to zatraži vijećnik, moguće je opet utvrditi nadležne. Kada se ustanovi da je broj vijećnika zadovoljavajući, otvara se sjednica, a kada broj nije zadovoljavajući, sjednica se odgađa za drugi dan i sat.³¹

Vrijeme trajanja same sjednice nije ograničeno i traje sve dok se ne iscrpi utvrđeni dnevni red. Moguće je zbog opširnosti dnevnog reda prekinuti sjednicu i zakazati nastavak iste za drugi dan i sat. Tada se pismenim putem trebaju obavijestiti svi nenazočni vijećnici sa sjednice. Nakon provedenih rasprava slijedi zaključenje i glasovanje.

Zapisnik je jedna od ključnih stvari na sjednici i njegovo vođenje je neophodno. On sadrži: vrijeme i datum sjednice, tijek sjednice i rasprave, dnevni red, nazočne članove, imena govornika i ostale potrebne podatke. Potpisuje ga predsjednik odnosno predsjedatelj sjednice Vijeća. Tonski zapis cijele sjednice moguće je dati

---

³¹ Poslovník Gradskoga vijeća Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

na uvid vijećnicima na njihov zahtjev ili javnosti ako nije drugačije odlučeno.³² O sređivanju, čuvanju i pohranjivanju sjedničkih materijala brine se tajnik Vijeća.

6.2.2. Akti Gradskog vijeća

Gradsko vijeće donosi Statut, Poslovnik, proračun, odluke, naputke, pravilnike, naredbe, rješenja, zaključke, preporuke, smjernice, rezolucije i deklaracije. Svi akti koje donosi Gradsko vijeće objavljuju se u Službenome glasniku Grada Splita.

Odlukom se uređuju društveni i drugi odnosi vezani za građane, pravne osobe i udruge građana. Utvrđuju se njihova prava i dužnosti i druga pitanja od općeg interesa za Grad u skladu s propisima.

Preporukom se izražava mišljenje o pojedinim pitanjima od općeg interesa i načinima rješavanja problema. Upozorava se na važna pitanja o primjeni akata što ih Vijeće donosi.

Rješenjem se rješava pojedino konkretno pitanje.

Zaključkom se zauzima stajalište, izražava mišljenje ili utvrđuju obveze gradonačelnika u pripremanju prijedloga akata i mjera za primjenu odluka. Rješava se i o drugim pitanjima iz djelokruga.

Radna tijela donose zaključke, preporuke i rješenja.

Prijedlogom za donošenje akta pokreće se postupak za donošenje odluka. Svaki vijećnik, radna tijela Vijeća i gradonačelnik, te drugi zakonom utvrđeni predlagatelji imaju pravo podnošenja prijedloga. Svoje inicijative mogu dati građani, pravne osobe i upravna tijela, ali po posebnoj proceduri. Predsjedniku Vijeća podnose se prijedlozi za donošenje akata te ih on kasnije upućuje nadležnom radnom tijelu na mišljenje, ako ono nije predlagatelj. Također, taj isti prijedlog uputit će se i gradonačelniku na mišljenje, ako on nije predlagatelj.

Prema Poslovniku Gradskog vijeća prijedlog za donošenje akata mora sadržavati:

- pravni temelj,
- ocjenu stanja i temeljna pitanja koja treba urediti aktom,
- ocjenu potrebnih sredstava za provođenje akta – tekst prijedloga akata s obrazloženjem,
- tekst odredaba važećeg akata koji se mijenja, odnosno dopunjuje, ako se predlaže izmjena ili dopuna.

Utvrđi li se da podneseni prijedlog akata nije sastavljen u skladu s odredbama Poslovnika, zatražit će se od predlagatelja da u određenom roku postupi i uskladi prijedlog. Ako nedostaci ne budu uklonjeni u roku od 15 dana od poziva da se prijedlog uskladi, smatrat će se da prijedlog nije upućen.³³

---

³² Ibid.

³³ Poslovnik Gradskoga vijeća Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

O pravilnom i utemeljenom prijedlogu za donošenje akta Vijeće će raspravljati najkasnije u roku od mjesec dana nakon podnošenja. Ako se radi o važnijem aktu obično se raspravlja na dvije sjednice. Na prvom čitanju tj. prvoj sjednici raspravlja se općenito i izlaže predlagatelj. Drugo čitanje tj. druga sjednica raspravlja o pojedinostima, o amandmanima na konačan prijedlog akta i donosi se sami akt. Nakon što se završi rasprava o prijedlogu akta, Vijeće može prijedlog usvojiti, ne prihvatiti ili vratiti predlagatelju na dopunu.

Podnošenje prijedloga za izmjenu ili dopunu prijedloga akta podnosi se pismeno u obliku amandmana s obrazloženjem. Ovlašteni predlagatelji podnose amandman predsjedniku Vijeća do sjednice. Rasprava o podnesenim amandmanima provodi se odvojeno od usvajanja pojedinih amandmana osim ako se nakon rasprave nije odmah prešlo na odlučivanje. Nakon rasprave o amandmanu, odlučuje se o cijelom aktu. Amandman koji se prihvati na sjednici Vijeća postaje dio konačnog prijedloga akta. Moguće je donošenje akta po hitnijem postupku kada to zahtijevaju interesi obrane ili iz drugih osobito opravdanih razloga obrazloženih od strane predlagatelja. Uz prijedlog da se akt donese po hitnom postupku potrebno je tada pridodati i prijedlog akta. Vijeće na početku sjednice odlučuje o prijedlogu koji je podnesen za donošenje akta po hitnom postupku.³⁴ Sve materijale i zapisnike sa sjednica Gradskog vijeća Grada Splita moguće je pronaći na službenoj *web* stranici Grada Splita gdje se u skladu s odredbama i načelima daje uvid javnosti u rad uprave.³⁵

6.3. Izvršno tijelo - gradonačelnik

Gradonačelnik je čelnik grada i predstavnik jedinice lokalne samouprave iz svog djelokruga unutar Republike Hrvatske. Prema Statutu Grada Splita, iz članka 53. proizlazi da je izvršno tijelo grada gradonačelnik kojeg građani biraju na neposrednim izborima. Mandat traje četiri godine. Referendumom Gradsko vijeće i građani mogu tražiti prijevremeno smjenjivanje gradonačelnika, a konačna odluka o tome ovisi o broju građana na referendumu.³⁶

Grad Split je od 1797. do 1947. godine imao načelnike koji su se izmjenjivali. Od osamostaljenja Republike Hrvatske izmijenilo se 10 gradonačelnika u gradu:

- Petar Slapničar (HDZ) (1991. – 1993.),
- Nikola Grabić (HSLs/HDZ) (1993. – 1997.),
- Ivan Škarić (HSLs) (1997. – 2001.),
- Slobodan Beroš (SDP) (2002. – 2003.),
- Miroslav Buličić (LS) (2003. – 2005.),
- Zvonimir Puljić (HDZ) (2005. – 2007.),
- Ivan Kuret (HDZ) (2007. – 2009.),

---

³⁴ Ibid.

³⁵ <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradsko-vijece/sjednice-gradskog-vijeca>

³⁶ <https://hr.wikipedia.org/wiki/Gradona%C4%8Delnik>, dana 14. VIII. 2020. godine.

- Željko Kerum (HGS) (2009. – 2013.),
- Ivo Baldasar (SDP) (2013. – 2017.) i
- Andro Krstulović Opara (HDZ) (2017. –).³⁷

6.3.1. Izbor i ovlasti gradonačelnika

Gradonačelnika Grada Splita biraju građani na neposrednim izborima. Zakonom o lokalnim izborima detaljno se uređuje i regulira postupak izbora gradonačelnika. Tako slijedi da se gradonačelnik bira većinom glasova svih birača koji su glasovali prema evidenciji u izvratku iz popisa birača i priloženim potvrdama za glasovanje. Izabran je onaj kandidat koji je dobio više od 50 % glasova birača od ukupnog broja glasova.³⁸

Drugi krug izbora održava se kada nijedan kandidat ne dobije više od 50 % glasova. Rok održavanja je 14 dana od prvih izbora tj. prvog kruga izbora. Kandidati u drugom krugu su oni koji su dobili najveći broj glasova birača u prvom krugu. Kandidat s najvećim brojem glasova u drugom krugu pobjednik je na izborima i novi izabrani gradonačelnik.³⁹ Gradonačelnik ima pravo na dva zamjenika. Oni u slučaju duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti gradonačelnika u obavljanju dužnosti imaju mogućnost biti zamjena.

Mandat gradonačelniku i zamjenicima gradonačelnika prestaje po sili zakona:

- danom podnošenja ostavke,
- danom pravomoćnosti odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti,
- danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,
- danom odjave prebivališta s područja Grada Splita i
- danom prestanka hrvatskog državljanstva - smrću.⁴⁰

Posljednji izbori za gradonačelnika održani su 2017. godine. Gradsko izborno povjerenstvo Grada Splita utvrdilo je 13. lipnja 2017. nakon provedenog drugog kruga izbora konačne rezultate izbora za gradonačelnika Grada Splita. Iz njih slijedi da su kandidati dobili sljedeći broj glasova:

1. Kandidat: Andro Krstulović Opara – 26.642 glasova, 46,19 %
2. Kandidat: Željko Kerum – 25.553 glasova, 44,30 %.⁴¹

---

³⁷ https://hr.wikipedia.org/wiki/Dodatak:Popis_splitskih_gradona%C4%8Delnika, dana 14. VIII. 2020. godine.

³⁸ Zakon o lokalnim izborima, Narodne Novine, broj 144/12, 121/16, 98/19, 42/20.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

⁴¹ [https://www.split.hr/Portals/0/2017-06-13%20\(1\)%20\(1\).pdf?ver=2019-09-03-142444-073](https://www.split.hr/Portals/0/2017-06-13%20(1)%20(1).pdf?ver=2019-09-03-142444-073), dana 8. VIII. 2020. godine.

Novi gradonačelnik Grada Splita postao je Andro Krstulović Opara, a zamjenici gradonačelnika su Jelena Hrgović Tomaš i Nino Vela. Navedeni obavljaju svoju funkciju do 2021. godine.

Statutom grada Splita u članku 52. detaljno su nabrojani svi poslovi iz samoupravnog djelokruga grada koje gradonačelnik obavlja. Iz toga slijedi da:

- donosi opće i pojedinačne akte iz svoje nadležnosti sukladno zakonu, Statutu i drugim propisima,
- utvrđuje prijedloge općih i drugih akata koje donosi Gradsko vijeće i predlaže Vijeću njihovo donošenje,
- daje mišljenje o prijedlozima akata koje podnose drugi ovlašteni predlagatelji,
- izvršava ili osigurava izvršenje općih i drugih akata Gradskoga vijeća,
- odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina u vlasništvu Grada Splita čija pojedinačna vrijednost ne prelazi iznos od 1.000.000 (jedan milijun) kuna sukladno zakonu,
- upravlja prihodima i rashodima Grada,
- upravlja raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna Grada,
- utvrđuje prijedloge odluka o stjecanju i prijenosu (kupnji i prodaji) dionica i udjela Grada u trgovačkim društvima kojih je Grad osnivač,
- donosi pravilnik o unutarnjem ustroju za upravna tijela Grada,
- imenuje i razrješava pročelnike upravnih tijela,
- imenuje i razrješava unutarnjeg revizora,
- predlaže, odnosno obavlja imenovanja i razrješavanja u skladu sa zakonom i aktima Gradskoga vijeća,
- utvrđuje plan prijama u službu u upravna tijela Grada,
- predlaže izradu prostornog plana, kao i njegove izmjene i dopune na temelju obrazloženih i argumentiranih prijedloga fizičkih i pravnih osoba,
- ima pravo obustaviti od primjene opći akt Gradskoga vijeća ako ocijeni da je tim aktom povrijeđen zakon ili drugi propis i, tome sukladno, u zakonu propisanom postupku tražiti uklanjanje uočenih nedostataka,
- odgovoran je za zakonitost rada i usmjerava rad upravnih tijela u obavljanju poslova iz njihova samoupravnog djelokruga, te nadzire njihov rad,
- odgovoran je za uspostavu, razvoj i provedbu sustava unutarnjih financijskih kontrola (financijsko upravljanje i kontrole te unutarnja revizija) u Gradu Splitu,
- podnosi Gradskom vijeću odgovarajuća izvješća,
- obavlja nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnih odbora,
- zaključuje ugovore i druge pravne poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- odgovoran je središnjim tijelima državne uprave za obavljanje poslova državne uprave prenesenih u djelokrug tijela Grada Splita,

- potpisuje akte upravnih tijela ako za potpisivanje nisu ovlaštteni pročelnici ili drugi zaposlenici,
- prisustvuje sjednicama Gradskoga vijeća,
- odlučuje o pokroviteljstvima sukladno svojim ovlastima i
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom i odlukama Gradskoga vijeća.⁴²

Gradonačelnik ima dužnost da dva puta u godini podnosi polugodišnja izvješća o svom radu koja predaje Gradskom vijeću.

6.3.2. Akti gradonačelnika

Gradonačelnik u poslovima iz svog djelokruga donosi:

- pravilnike, naredbe, upute, rješenja i zaključke kada odlučuje o općim stvarima i
- rješenja i zaključke kada odlučuje o pojedinačnim stvarima.⁴³

Obvezno se svaki doneseni akt gradonačelnika objavljuje u „Službenom glasniku Grada Splita“, te na *web*-stranici Grada Splita.

6.4. Upravni odjeli i službe jedinica

Upravni odjeli i službe ustrojavaju se kako bi olakšali i raspodijelili obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada i poslova državne uprave prenesenih na Grad. Ustroj i djelokrug upravnih tijela uređeni su odlukom Gradskoga vijeća sukladno Statutu i zakonu. Sredstva za rad upravnih tijela osiguravaju se u proračunu Grada Splita, državnom proračunu i iz drugih prihoda u skladu sa zakonom.⁴⁴

Na čelu svakog upravnog tijela nalazi se pročelnik izabran na temelju provedenog javnog natječaja. Gradonačelnik imenuje pročelnike te su mu oni dužni odgovarati za svoj rad. Pomoćnici pročelnika upravnog tijela Ureda Grada za svoj rad odgovorni su pročelniku.⁴⁵

Pročelnik ima mnoge dužnosti, a neke od njih su da:

- donosi prijedlog godišnjeg plana rada koji dostavlja gradonačelniku na suglasnost,
- podnositi izvješće o radu upravnog tijela kojim rukovodi,
- raspoređuje poslove i zadaće iz oblasti rada upravnog tijela, sudjeluje u njihovom rješavanju razmjerno njihovoj složenosti i brine se za njihovo pravodobno izvršavanje,

---

⁴² Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Pravilnik o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 5/18, 29/18.

⁴⁵ Ibid.

- surađuje s drugim upravnim tijelima, međusobno razmjenjuju podatke, informacije i druge činjenice važne za izvršenje određene zadaće.⁴⁶

Unutarnji ustroj upravnih tijela sistematiziran je na temelju podijele poslova i zadataka gradske uprave Grada Splita, te se temelji na Odluci o ustrojstvu Gradske uprave Grada Splita⁴⁷ i obuhvaća:

1. Ured Grada
2. Službu za unutarnju reviziju
3. Službu za društvene djelatnosti
4. Upravni odjel za financijsko upravljanje i kontroling
5. Upravni odjel za socijalnu skrb, zdravstvenu zaštitu i demografiju
6. Upravni odjel za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša
7. Službu za izgradnju i upravljanje razvojnim projektima
8. Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, redarstvo i mjesnu samoupravu
9. Službu za gospodarenje gradskom imovinom
10. Službu za međunarodne i EU projekte
11. Službu za gospodarstvo, obrtništvo i turizam
12. Službu pravnih poslova, zaštite i zastupanja.⁴⁸

Ured Grada Splita sastoji se od idućih odsjeka:

- Odsjek za protokol, promidžbu i međunarodnu suradnju – planira i provodi poslove u vezi informiranja i odnosa s javnošću, razvijanja međunarodne suradnje te protokolarnih poslova koji su u djelokrugu rada Gradskog vijeća i Gradonačelnika i njihove medijske prezentacije, surađuje s civilnim društvom, udrugama građana, nacionalnim manjinama i njihovim legitimnim tijelima, vjerskim zajednicama i institucijama mladih, te brine o realizaciji i usklađivanju programa rada udruga s potrebama i ciljevima.⁴⁹
- Odsjek za rad Gradskog vijeća – obavlja stručne i druge poslove pravno-savjetodavne i stručno-administrativne naravi, kao što su priprema općih akata za sjednice Gradskoga vijeća, organiziranje sjednice Vijeća i njegovih radnih tijela te također i tajnički poslovi.
- Odsjek za pravno normativne poslove i poslove pisarnice i pismohrane – obavlja opće poslove povezane s prijamom i otpremom pismena i drugih dokumenata u centralnoj pisarnici, te poslove čuvanja i izlučivanja predmeta u okviru nadležnosti pismohrane.

---

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Odluka o ustrojstvu Gradske uprave Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 55/17.

⁴⁸ Pravilnik o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 5/18, 29/18.

⁴⁹ <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grada/odsjek-za-protokol-promidzbu-i-medunarodnu-suradnju>, dana 10. VIII. 2020. godine.

- Odsjek za sigurnost i upravljanje kriznim situacijama – obavlja poslove koji se odnose na planiranje, razvoj i učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite, zaštite od požara, elementarnih nepogoda i vatrogastva, planira i prati mjere zaštite na radu.
- Odsjek za staru gradsku jezgru i baštinu – obavlja stručne i druge poslove na obnovi, zaštiti i očuvanju povijesne jezgre i ostalog graditeljskog nasljeđa.
- Odsjek za suradnju s braniteljima i braniteljskim udrugama – skrbi o pravima branitelja, obitelji poginulih branitelja (roditelja, udovica i djece), hrvatskih ratnih vojnih invalida i članova njihovih obitelji u okviru obveza Grada utvrđenih zakonima i drugim aktima.⁵⁰
- Odsjek za upravljanje ljudskim potencijalima i za pomoćne poslove – obavlja poslove upravljanja ljudskim potencijalima, opće administrativno-personalne poslove, stručne poslove u vezi radno-pravnih statusa službenika i namještenika.⁵¹

6.5. Gradske tvrtke i ustanove

Grad Split sastoji se od sljedećih gradskih ustanova, komunalnih, športskih i trgovačkih društava:

1. DES – Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom Split
2. Čistoća d.o.o.
3. Spalatum D.M.C. – Turistička agencija d.o.o.
4. HNK Hajduk Split š.d.d.
5. Javna ustanova športski objekti Split
6. Košarkaški klub Split
7. Lovrinac d.o.o.
8. Javna ustanova za upravljanje Park-šumom Marjan
9. Parkovi i nasadi d.o.o.
10. Promet Split d.o.o.
11. Razvojna agencija Split-RaST d.o.o.
12. Split parking d.o.o.
13. Splitska obala d.o.o.
14. STANO-UPRAVA d.o.o.
15. Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split.⁵²

---

⁵⁰ <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grada/odsjek-za-suradnju-s-braniteljima-i-braniteljskim-udrugama>, dana 13. VIII. 2020. godine.

⁵¹ <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grada>, dana 13. VIII. 2020. godine.

⁵² <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradske-tvrtke-i-ustanove>, dana 13. VIII. 2020. godine.

6.6. Kotari i mjesni odbori

Mjesni odbori i gradski kotarevi zakonom su utvrđeni oblici mjesne samouprave koji pružaju mogućnost da građani u većoj mjeri neposredno sudjeluju, budu aktivni u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad. Inicijativu za osnivanje odbora prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi imaju građani i članovi predstavničkog tijela.⁵³ Osnivaju se statutom jedinice lokalne samouprave što je u slučaju Splita Statut Grada Splita. Članovi odbora biraju se tajnim neposrednim glasovanjem. Izabire ih se između pet i sedam ovisno o pravilima jedinice mjesne samouprave. Na čelu je predsjednik odbora čiji mandat traje četiri godine. Izvori prihoda jedinica mjesne samouprave su: prihodi od pomoći, donacije pravnih ili fizičkih osoba i oni utvrđeni od strane Gradskog vijeća. Sukladno propisima i zakonu, donose se i samostalni poslovnici o radu, financijski planovi i godišnji obračuni iz tog djelokruga.

Mjesni odbor može se osnovati za jedno naselje, više međusobno povezanih manjih naselja ili za dio većeg naselja koji u odnosu na ostale dijelove tvori zasebnu razgraničenu cjelinu (dio naselja).⁵⁴ Mjesni odbori na području Grada su: Donje Sitno, Gornje Sitno, Kamen, Slatine, Srinjine, Stobreč i Žrnovnica. Mjesni odbori i gradski kotarevi zamišljeni su kao tijela koja su važna u afirmaciji načela supsidijarnosti.

Gradski kotar ili gradska četvrt jest oblik mjesne samouprave koji se osniva za područje koje predstavlja gradsku, gospodarsku i društvenu cjelinu, a koje je povezano zajedničkim interesima građana.⁵⁵ Statutom Grada Splita predviđeni gradski kotari su: Bačvice, Blatine-Škrape, Bol, Brda, Grad, Gripe, Kman, Kocunar, Lokve, Lovret, Lučac-Manuš, Mejaši, Meje, Mertojak, Neslanovac, Plokite, Pujanke, Ravne njive, Sirobuja, Split 3, Sućidar, Šine, Špinut, Trstenik, Varoš, Visoka i Žnjan.⁵⁶ Detaljna određenja vezana uz granice gradskih kotareva u Splitu mogu se pronaći na službenoj 2020. *web*-stranici Grada Splita i temelje se na Odluci o utvrđivanju područja gradskih kotareva Grada Splita iz 2000. godine.

7. ZAPOSLENICI I NAMJEŠTENICI LOKALNE SAMOUPRAVE

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima detaljno se regulira sve vezano uz prijam u službu, nadzor, odgovornost službenika za štetu, ocjenjivanje, premještanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje kao i konačni prestanak službe. Obuhvaćaju se sva prava i obveze službenika i namještenika. Kolektivnim ugovorom sklopljenim između ovlaštenih predstavnika sindikata i gradonačelnika,

---

⁵³ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne Novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

odnosno župana, uređuju se materijalna i druga prava službenika i namještenika u upravnim tijelima lokalnih jedinica.

Službenici i namještenici jesu osobe koje obavljaju poslove u upravnim odjelima i službama jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

Službenici u upravnim tijelima kao svoje redovito zanimanje obavljaju poslove iz samoupravnog djelokruga i one poslove koji su povjereni od strane državne uprave tim jedinicama. Opće administrativne, financijsko-planske, materijalno-financijske, računovodstvene, informatičke i druge stručne poslove obavljaju službenici u upravnim tijelima lokalnih jedinica.⁵⁷

Namještenici u upravnim tijelima lokalnih jedinica obavljaju pomoćno-tehničke i ostale poslove čije je obavljanje potrebno radi pravodobnog i nesmetanog obavljanja poslova iz djelokruga upravnih tijela lokalnih jedinica.⁵⁸

Pročelnici upravnih tijela u vrijeme kad se priprema nacrt proračuna lokalne jedinice za sljedeću kalendarsku godinu izrađuju prijedlog plana prijama u službu. Prijedlog se temelji na prethodno provedenom planu prijama kojim se utvrđuje stanje popunjenosti radnih mjesta, potreban broj službenika, namještenika i vježbenika, popunjenost radnih mjesta pripadnicima nacionalnih manjina i planiranje zaposlenja istih. Cijeli plan prijama u upravna tijela lokalne jedinice objavljuje se u službenom glasilu jedinice ili županije.

Uvjeti su koje osoba treba ispuniti za prijam u službu: punoljetnost, hrvatsko državljanstvo i zdravstvena sposobnost za obavljanje poslova radnog mjesta na koje se prima. Uvjet radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i državni ispit također mogu biti od velike važnosti za prijam.

Nije dozvoljeno da se primi osoba protiv koje se vodi kazneni postupak ili koja je pravomoćno osuđena za neko kazneno djelo od navedenih u članku 15. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Javni je natječaj za prijam obavezan i objavljuje se u Narodnim novinama, osim kada nije drugačije određeno zakonom. Natječaj raspisuje pročelnik tijela, a u slučaju da se traži pročelnika raspisuje ga općinski načelnik, gradonačelnik ili župan. Povjerenstvo od najmanje tri člana provodi natječaj, utvrđuje listu kandidata i ispunjavanje formalnih uvjeta, potpunost i pravodobnost samih prijava, provodi postupak provjere znanja i sposobnosti i druge slične poslove. Kada se izabere kandidat donosi se rješenje o prijemu u službu, a kad se izabere pročelnik donosi se rješenje o imenovanju.⁵⁹ Nakon toga u pravilu kreće rad na neodređeno uz obvezni probni rad od tri mjeseca. Na određeno se prima službenik samo u slučajevima ako se opseg posla privremeno povećao, radi zamjene duže odsutnog službenika i radi obavljanja privremenih poslova.

---

⁵⁷ Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne Novine, broj 86/08, 61/11, 04/18, 112/19.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne Novine, broj 86/08, 61/11, 04/18, 112/19.

Službenike se potiče na stalnu izobrazbu i usavršavanje te obavljanje vježbeničke prakse. Njihov rad i trud ocjenjuje se svake godine najkasnije do 31. ožujka za prethodnu kalendarsku godinu. Ocjene koje se mogu dobiti su: odličan, vrlo dobar, dobar, zadovoljava i ne zadovoljava. Negativna ocjena znak je da se osoba uputi na dodatno stručno osposobljavanje ili na drugo radno mjesto.

Služba prestaje:

- sporazumom,
- otkazom,
- istekom roka,
- po sili zakona,
- drugi način propisan zakonom.⁶⁰

7.1. Zaposlenici Gradske uprave grada Splita

Prema podacima kadrovske službe, broj zaposlenih u Gradskoj upravi, na dan 14. kolovoza 2020. godine iznosio je 439 djelatnika (s danom 31. XII. 2017. g. 10 djelatnika je otišlo u mirovinu). Od ukupnog broja, 236 djelatnika je VSS, 39 je VŠ, 1 VKV, 147 je SSS, 1 KV, 15 NKV i NSS.⁶¹ Podaci dobiveni 14. kolovoza 2020. na temelju Zahtjeva za pristup informacijama daju nam još noviji i detaljniji uvid. Ukupan broj zaposlenih službenika prema tadašnjem izvješću je 423, a namještenika 34. Službenika zaposlenih na neodređeno je 404, a 19 ih radi na određeno radno vrijeme. Nijedan službenik nije pripadnik nacionalnih manjina, 25 je sudionika domovinskog rata i 18 su osobe s invaliditetom. Namješteničku službu obavljaju 4 osobe sudionika Domovinskog rata i isto toliko osoba s invaliditetom.

Dobili smo i uvid u spolnu strukturu i obrazovanje službenika. Iz toga slijedi da je:

- 278 službenika ženskog roda: 4 VSS – mr. sc., 173 VSS, 26 VŠS, 74 SSS i 1 PKV i NSS,
- 145 službenika muškog roda: 3 VSS – dr. sc., 5 VSS – mr. sc., 67 VSS, 21 VŠS i 49 SSS.

Što se tiče zaposlenika koji obavljaju poslove namještenika, imamo uvid da je:

- 19 namještenika ženskog roda: 4 SSS, 1 NSS i 10 NKV,
- 15 namještenika muškog roda: 12 SSS, 1 KV, 1 NSS i 1 NKV.

---

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradonacelnik/pitanja-i-odgovori>, dana 16. VIII. 2020. godine.

Pregled zatečenih, zaposlenih i otišlih službenika za vrijeme mandata pojedinih gradonačelnika

GRADONAČELNIK	ZATEČENO	ZAPOSLENO	OTIŠLO
NIKOLA GRABIĆ 31. XII.1993. – 26. V. 1997.	431		56
IVAN ŠKARIĆ 27. V. 1997. – 23. I. 2002.	375	79	82
SLOBODAN BEROŠ 24. I. 2002. – 1. IX. 2003.	372	30	58
MIROSLAV BULIČIĆ 1. IX. 2003. – 21. VI. 2005.	344	31	15
ZVONIMIR PULJIĆ 21. VI. 2005. – 17. VII. 2007.	360	44	32
IVAN KURET 17. VII. 2007. – 4. VI. 2009.	372	67	48
ŽELJKO KERUM 4. VI. 2009. – 6. VI. 2013.	391	82	38
IVO BALDASAR 7. VI. 2013. – 7. IV. 2017.	435	101	80
BRANKA RAMLJAK - POVJERENICA 8. IV. 2017. – 13. VI. 2017.			
ANDRO KRSTULOVIĆ OPARA 14. VI. 2017.-	456	6 (od toga 3 dužnosnika, 2 premještaja i 1 zamjena na određeno)	20
STANJE NA DAN 10. I. 2018. =	442		

Izvor: <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradonacelnik/pitanja-i-odgovori>, 16. VIII. 2020.

8. FINANCIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE I IMOVINA GRADA

Jedinice lokalne samouprave imaju svoje prihode koje stječu: iz vlastitih izvora, od zajedničkih poreza i dijelom od dotacija iz državnog i županijskog proračuna. Sloboda raspolaganja tim prihodima privilegij je koje jedinica ima, ali uz obvezu izrade vlastitog proračuna.

Proračun je sastavni dio svake države, županije i grada. Proračun jedinice lokalne samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici, a na drugoj strani utvrđuju rashodi i izdaci za jednu godinu. Sastoji se od općeg, posebnog dijela i od plana razvojnih programa.⁶² Posebnost lokalnog proračuna je postojanje plana razvojnih programa sastavljenog za trogodišnje razdoblje gdje se prikazuju ciljevi i prioriteti razvoja povezani s programskom i organizacijskom kvalifikacijom proračuna.⁶³ Ovlašteni predlagatelj proračuna je gradonačelnik koji predlaže donošenje proračuna Gradskom vijeću.

Prihodi jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave jesu:

1. općinski, gradski, županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
2. prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
3. prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
4. prihodi od naknada za koncesiju koju daje njezino predstavničko tijelo,
5. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
6. udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
7. sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
8. drugi prihodi određeni zakonom.⁶⁴

Ukupni proračun Grada Splita za 2020. godinu daje podatke da je 78 % prihoda grada, a preostalih 22 % su vlastiti i namjenski prihodi korisnika proračuna. Prihodi koje nenadležni proračuni, građani i firme uplaćuju ustanovama u kulturi, vrtićima, školama, javnim ustanovama i slično.⁶⁵

*Ukupno planirani prihodi i primici Grada Splita za 2020. godinu
iznose 1294,8 mil. kn, a čine ih:*

VRSTE PRIHODA / PRIMITAKA (u mil. kn)	PLAN 2020.
PRIHODI OD POREZA	535,8
POMOĆI	376,7
PRIHODI OD IMOVINE	65,9
PRIHODI OD ADMINIST. PRISTOJBI I PO POS. PROPISIMA	255,8

⁶² Zakon o proračunu, Narodne novine, broj 87/08, 136/12, 15/15.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Narodne novine, broj 7/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12, 147/14, 100/15.

⁶⁵ Proračun Grada Splita za 2020. godinu, <https://www.split.hr/>

VRSTE PRIHODA / PRIMITAKA (u mil. kn)	PLAN 2020.
PRIHODI OD PRODAJE ROBE TE PRUŽANJA USLUGA	16,2
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI	17,1
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	25,0
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0
PRENESENI VIŠKOVI PRORAČUNSKIH KORISNIKA	2,2
UKUPNO	1.294,8

Izvor: Proračun Grada Splita za 2020. godinu s projekcijama za 2021. i 2022. godinu,
<https://www.split.hr/>

*Ukupno planirani rashodi i izdaci Grada Splita za 2020. godinu
iznose 1294,8 mil. kuna, a sastoje se od:*

VRSTA RASHODA I IZDATAKA (u mil. kn)	PLAN 2020.
RASHODI ZA ZAPOSLENE	461,1
MATERIJALNI RASHODI	364,7
FINANCIJSKI RASHODI	3,2
SUBVENCIJE	45,7
TEKUĆE I KAPITALNE POMOĆI	2,8
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	47,6
OSTALI RASHODI	94,7
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	253,0
RASHODI ZA FIN. IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	22,0
UKUPNO	1.294,8

Izvor: Proračun Grada Splita za 2020.godinu s projekcijama za 2021. i 2022. godinu.,
<https://www.split.hr/>

Imovinu jedinica lokalne samouprave čine nepokretne i pokretne stvari, te imovinska prava koja pripadaju.⁶⁶ Imovinom Grada upravljaju gradonačelnik i Gradsko vijeće u skladu s odredbama Statuta Grada Splita i zakona i trebaju njome raspolagati, koristiti je i upravljati pažnjom dobrog domaćina. Gradonačelnik u postupku upravljanja imovinom donosi i pojedinačne akte na temelju općeg akta Gradskog vijeća o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Grada. Važno je istaknuti i posebni Odsjek za gospodarenje imovinom koji je sastavni dio lokalne samouprave.

⁶⁶ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne Novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19.

Odsjek za gospodarenje imovinom obavlja poslove:

- gospodarenja gradskom imovinom,
- predlaže plansko-analitičke mjere i postupke upravljanja imovinom,
- raspisuje javne natječaje za zakup i prodaju poslovnih prostora i stanova, zakupa javnih površina i skloništa,
- prati naplatu s naslova zakupa, prodaje i ostalih potraživanja.⁶⁷

9. JAVNOST RADA LOKALNE SAMOUPRAVE I NEPOSREDNO SUDJELOVANJE GRAĐANA

Rad lokalne samouprave mora biti javan, a to uključuje prije svega rad gradonačelnika, Gradskog vijeća i upravnih tijela.

Javnost rada osigurava se Poslovníkom Gradskoga vijeća Grada Splita:

- javnim održavanjem sjednica Gradskoga vijeća,
- izvješćima i natpisima u tisku i drugim oblicima javnog priopćavanja,
- održavanjem redovitih mjesečnih konferencija za medije ili davanjem priopćenja za javnost,
- objavljivanjem općih i drugih akata u „Službenome glasniku Grada Splita“ i na *web*-stranicama Grada čime je naglašena transparentnost rada.⁶⁸

Radi ostvarivanja potpunog i neposrednog uvida u potrebe građana, informiranja i rješavanja problema istih gradonačelnik osigurava ostvarivanje kontakata s građanima osobno ili preko ovlaštenih djelatnika za kontakte s građanima.

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o gradskim poslovima preko referendumu, mjesnih i gradskih odbora i davanjem prijedloga, prigovora i pritužbi u skladu sa zakonom i Statutom Grada Splita. Građani i pravne osobe imaju pravo podnositi predstavke i pritužbe na rad tijela Grada Splita, rad njegovih upravnih tijela, te na nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima kad im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.⁶⁹

10. ZAKLJUČAK

Lokalnom samoupravom nastoji se dosegnuti ideja decentralizacije u Republici Hrvatskoj i davanja veće samostalnosti gradovima, županijama i općinama. Naglasak nam je bio na Gradu Splitu čiji je povijesni put bio zanimljiv i težak.

---

⁶⁷ <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/sluzba-za-gospodarenje-gradskom-imovinom>, dana 16. VIII. 2020. godine.

⁶⁸ Poslovník Gradskoga vijeća Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

⁶⁹ Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.

Razina razvijenosti koju grad politički i kulturno sada ima na zavidnoj je razini, kao i organiziranost lokalne samouprave. Uređenje je postignuto vlastitim temeljnim aktima: Statutom Grada Splita, Poslovníkom Gradskoga vijeća Grada Splita, Odlukom o ustrojstvu Gradske uprave Grada Splita i drugim, a temeljeći se na Ustavu Republike i zakonskim odredbama. Grad Split dužan je obnašati i obnaša poslove unutar svoga samoupravnog djelokruga u korist građana. Pregledom svih tijela Gradske uprave, njihovih ovlasti, nadležnosti, sastava i akata vidljivo je da Grad stalno radi na napretku i rješavanju svih lokalnih problema unutar svog djelokruga. Radeći svoj posao javno, dijeleći podatke i informacije, te uključivanjem građana u odlučivanje, jasno je kako je grad Split na dobrom putu ka još većem stupnju razvijenosti i samostalnosti. Valja naglasiti da je Split po našem mišljenju doživio značajan iskorak u pogledu komunalne infrastrukture, turizma i brodogradnje, kao i u razvoju malih poduzetničkih IT tvrtki, a posebno je važan po svojim športskim dosegima. Iako to nije isključivo splitski, nego svehrvatski problem, treba kazati da je u zadnjih nekoliko godina Split doživio depopulacijski minus u kojem je izgubio nekoliko tisuća stanovnika veličine mjesnog odbora Stobreča.

LITERATURA

1. Cvitan, Onesin: *Samoupravno-teritorijalna transformacija Općine Split, Studije i izvještaji u razdoblju od 1982-1985.*, Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet Split, Split.
2. Cvitan, Onesin: *Upravljanje gradom u razvoju*, Književni krug, Split, 1988.
3. Čulo, Ivan: *Funkcioniranje lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj*, Geno, Požega, 2011.
4. Frangeš, Ivo, et al., *Statut Grada Splita*, Književni krug, Split, 1998.
5. Hlepas, Nikolas-Kamaos, Kersting, Norbert, Kuhlmann, Sabine, Swianiewicz, Pavel, Teles, Filipe, *Sub-Municipal Governance in Europe: Decentralization Beyond the Municipal Tier*, Palgrave Macmillan, 2018.
6. Kečkemet, Duško, *Prošlost Splita*, Marjan tisak, Split, 2002.
7. Klaić, Vjekoslav: *Povijest Hrvata*, knj. 1, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1998.
8. Klarić, Mirko, *Nova uloga mjesne samouprave*, HAZU, Znanstveno vijeće za državu, upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Zagreb, 2010.
9. Koprić, Ivan, Đulabić, Vedran, *Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive*, Zagreb, Institut za javnu upravu, 2013.
10. Lozina, Duško, *Lokalna samouprava, poredbeno i hrvatsko iskustvo*, Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, 2004.
11. Sardelić, Mirko, *Kratka povijest Splita*, Ex Libris, Split – Zagreb, 2005.

Pravni izvori

1. Odluka o ustrojstvu Gradske uprave Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 55/17.
2. Poslovnik Gradskoga vijeća Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.
3. Pravilniku o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 5/18, 29/18.
4. Statut Grada Splita, Službeni glasnik Grada Splita, broj 17/09, 11/10, 18/13, 39/13, 46/13, 11/18.
5. Ustav Republike Hrvatske, Narodne Novine, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.
6. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Narodne novine, broj 7/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12, 147/14, 100/15.
7. Zakon o lokalnim izborima, Narodne novine, broj 144/12, 121/16, 98/19, 42/20.
8. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19.
9. Zakon o proračunu, Narodne novine, broj 87/08, 136/12, 15/15.
10. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, broj 86/08, 61/11, 04/18, 112/19

Internetski izvori

1. <https://www.split.hr/gradska-uprava/proracun>, dana 17. VIII. 2020. godine
2. <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>, dana 3. VIII. 2020. godine
3. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Split#Ime>, dana 5. VIII. 2020. godine
4. <https://www.split.hr/o-splitu/povijest-града>, dana 5. VIII. 2020. godine
5. <https://www.split.hr/o-splitu/zastava-grb-i-himna>, dana 5. VIII. 2020. godine
6. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Split>, dana 6. VIII. 2020. godine
7. <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/obuhvat-uas>, dana 6. VIII. 2020. godine
8. <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/koordinacijsko-vijece>, dana 6. VIII. 2020. godine
9. <https://www.split.hr/urbana-aglomeracija-split/opce-informacije/partnersko-vijece>, dana 6. VIII. 2020. godine
10. [https://www.split.hr/Portals/0/konacni-rezultati-gradsko-vijece%20\(2\).pdf?ver=2019-09-03-142613-813](https://www.split.hr/Portals/0/konacni-rezultati-gradsko-vijece%20(2).pdf?ver=2019-09-03-142613-813), dana 12. VIII. 2020. godine
11. <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradsko-vijece/sjednice-gradskog-vijeca>
12. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Gradona%C4%8Delnik>, dana 14.8.2020. godine

13. https://hr.wikipedia.org/wiki/Dodatak:Popis_splitskih_gradona%C4%8Delnika, dana 14. VIII. 2020. godine
14. [https://www.split.hr/Portals/0/2017-06-13%20\(1\)%20\(1\).pdf?ver=2019-09-03-142444-073](https://www.split.hr/Portals/0/2017-06-13%20(1)%20(1).pdf?ver=2019-09-03-142444-073), dana 8. VIII. 2020. godine
15. <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grad/odsjek-za-protokol-promidzbu-i-medunarodnu-suradnju>, dana 10. VIII. 2020. godine
16. <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grad/odsjek-za-suradnju-s-braniteljima-i-braniteljskim-udrugama>, dana 13. VIII. 2020. godine
17. <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/ured-grad>, dana 13. VIII. 2020. godine
18. <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradske-tvrtke-i-ustanove>, dana 13. VIII. 2020. godine
19. <https://www.split.hr/gradska-uprava/gradonacelnik/pitanja-i-odgovori>, dana 16. VIII. 2020. godine
20. <https://www.split.hr/gradska-uprava/upravna-tijela/sluzba-za-gospodarenje-gradskom-imovinom>, dana 16. VIII. 2020. godine

CROATIAN LOCAL GOVERNMENT ON THE EXAMPLE OF THE CITY OF SPLIT

In this paper, the authors endeavored to give an overview of local self - government in the city of Split since the emergence of an independent and sovereign state of Croatia. Since Split is a city of extraordinary potential, the authors, along with the analysis of normative approach, also gave the overview of the city's administration organizational structure and provided a series of qualitative and quantitative data on the employed clerks. This paper could be the foundation of the further research of the second largest city in Croatia, which always tended to his self-awareness.

Key words: *local self-government, City of Split, local self-government bodies, acts of local self-government, officials and employees*